

אמר רבי יצחק, והא כתיב פי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה, דאתחזי תרין מלין משמע דכתיב או. אמר רבי יוסי, כאן, עד לא מסאבין ליה, כאן, בתר דמסאבין ליה. ומשמע אפילו האי, או האי, לא ישרי עלוי קדשה דלעילא, ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה.

ואם תאמר, הרי בחדש השני עושה אם לא תקן עצמו - לא! אלא כיון שנטהר ותקן עצמו, הרי החדש השני לעשות פסח. מכאן, כל איש שמטהר עצמו, מטהרים אותו.

שאם תאמר שבדרגה עליונה יותר עומד בחדש השני - לא כף! שהרי ישראל זרע קדש שעשו פסח בזמנו, לקחו את הלבנה ואת השמש כאחד, ומי שלוקח יסוד בתחלה - לוקח הבגין. מה היסוד? אל תאמר יסוד עליון של צדיק העולם, אלא יסוד של אבן טובה, כמו שנאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וזוהי האבן ששורה עליה מי ששורה. אמר רבי יהודה, ודאי הכל אפלו בחדש השני, אבל אינו כמי שנוטל בזמנו. מה הטעם? זה שנוטל פסח בזמנו, נוטל ממטה למעלה ולא יורד, משום שפעלים בקדש ולא מורידים. וזה שנוטל אחר זמנו, יורד ממעלה למטה. בגלל זה שוים בכל, ולא שוים. שנה עולה ולא יורד, וזה יורד ולא עולה. בגלל כף מי שמקריב פסח בזמנו, יש לו שבח יותר. אשריהם ישראל שזכאים בכל, שזכאים בתורה, וכל מי שזוכה בתורה, זוכה לו בשם הקדוש. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

דזפאן בכלא, דזפאן באורייתא, וכל מאן דזכי באורייתא, זכי ליה בשמא קדישא. זפאין אינון ישראל, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

אמר רבי יצחק, והא כתיב פי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה, דאתחזי תרין מלין משמע דכתיב או. אמר רבי יוסי, כאן, עד לא מסאבין ליה, כאן, בתר דמסאבין ליה. ומשמע אפילו האי, או האי, לא ישרי עלוי קדשה דלעילא, ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה.

ואי תימא, הא בירחא תננינא עביד אי לא מתקן גרמיה, לא. אלא כיון דמתדכי ומתקן גרמיה, הא ירחא תננינא למעבד פסחא. מכאן, כל בר נש דמדכי גרמיה, מדפאן ליה.

דאי תימא דבדרגא עלאה נתיר קאים בירחא תננינא, לאו הכי, דהא ישראל זרעא קדישא דעבדו פסחא בזמניה, נטלו ליה לסיהרא ולשמשא כחד. ומאן דנטיל יסודא בקדמיתא, נטיל בניינא. מאי יסודא. לא תימא יסודא עלאה דצדיקא דעלמא, אלא יסודא דאבן טבא, פמה דאת אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. והאי הוא אבן דשאר עליה מאן דשאר.

אמר רבי יהודה, ודאי כלא נטיל אפילו בירחא תננינא. אבל לאו איהו פמאן דנטיל ליה בזמניה. מאי טעמא. דא דנטיל פסחא בזמניה, נטיל מתתא לעילא, ולא נחית. בגין דמעלין בקדש, ולא מורידין. ודא דנטיל בתר זמניה, (דף קנ"ג ע"א) נחית מעילא לתתא. בגין כף שוין בכלא, ולא שוין. דדא סליק ולא נחית, ודא נחית ולא סליק. בגין כף מאן דמקרב פסחא בזמניה, שבחא נתיר אית ליה. זפאין אינון ישראל,